

گزارش

سکون بورس واکنش طبیعی به بالاتکلیف

● **آرزو علی‌مده:** بازار سرمایه گویی علاقه عجیبی به‌درجازدن پیدا کرده و به‌نظر می‌رسد رخوت و رکود چنان تکتک شرکت‌هایش را فرا گرفته که تمایلش به حرکت بسیار کم شده است.
بازاری که سال گذشته چنان پرچنب‌وجوش بود که هر سرمایه‌گذاری را به حضور تشویق می‌کرد، گوشه عزلت‌گزیده و آرام و بی‌صدا نظاره‌گر طرح و بسته‌ای است که گاه و بیگاه به‌عنوان نسخه برایش پیچیده می‌شود. اما مشکل اینجاست که نویسندگان، در فضای تئوری به بررسی و حل مشکلات این بازار می‌پردازند حال آنکه در عمل این بازار پیچیده‌تر از آن چیزی است که در کتاب‌های مالی و اقتصادی بر اساس تئوری‌ها و نظریه‌ها نگاشته می‌شوند.
بازار ما حتی با آنچه در کشورهای دیگر نیز مشاهده می‌شود، تفاوت‌های بنیادی دارد.
بازاری که تنها با درگیر کردن سرمایه‌ان قادر به شناخت جزئیات رفتاری‌اش خواهید بود. از دور دستی بر آتش داشتن و ارایش راه‌حل‌های تئوری، قطعا جوابگوی نیاز این بازار نیست.
اینگونه بسته‌ها و حمایت‌ه، نه تنها قادر نیست تب بازار را درمان کند، بلکه برعکس گاه سبب تشنجش نیز خواهد شد.
برخلاف برخی از نگارندگان، سرمایه‌گذاران بازار که سال‌هاست سرمایه‌شان با این بازار عجین شده، درک خوبی از حال و احوالش دارند و به‌راحتی تشخیص می‌دهند کدام راه‌حل برای بورس ما مفید و اجرایی است و کدامیک تنها شعاری زیباست. همین آگاهی، سبب می‌شود تا سرمایه‌گذاران واقعی شعار را به‌راحتی از واقعیت جدا کنند و واکنشی نسبت به حرف‌های قشنگی که هرگز «رخ نخواهد داد»، نشان ندهند.
اینگونه است که بورس ما نیز در حالی که نه‌تنها اخبار منفی در فضایش نمی‌پیچد بلکه خبرهای مثبتی هم در گوشه و کنارش به گوش می‌رسد، همچنان مرض‌احوال است و آرام در گوشه‌ای نظاره‌گر.

عدم ثبات در سیاست‌گذاری‌ها

محمدعلی احمدزاداصل گفت: متأسفانه برخی مسئولان ما به کارکردهای بازار سرمایه واقف نیستند. کارشناسان متولی، گاه در صحبت‌های خود سیلی محکمی بر پیکره بازار سرمایه وارد می‌کنند به‌عنوان مثال زمانی که کمیسیون اقتصادی مطرح می‌کند نرخ خوراک پتروشیمی‌ها تا ۲۰سنت هم جا دارند، به‌راحتی التهاپ زیادی در بازار به‌خصوص در شرکت‌های این صنعت به وجود می‌آورند.
وقتی که نرخ سود بانکی هر سال دست‌خوش تغییر می‌شود، صنعت واسطه‌گری‌های مالی و به دنبالش سایر صنایع دچار گنجی می‌شوند. در سایر کشورها مسوولان هر تلاشی می‌کنند صحبت‌هایشان به گونهای باشد که بازارهای مالی را تحت‌الشعاع قرار ندهند. اما در کشور ما گاه یک جمله می‌تواند بورس را زیر و رو کند. این رویکرد حکایت از این دارد که مسوولان بازار سرمایه در اولویت‌های کاری خود قرار نمی‌دهند. در چنین شرایطی نهادینه‌شدن رکود، طبیعی است، چراکه اندک‌گاه مسوولان، حفظ منافع سهامداران نیست و جایگاه ویژه‌ای نیز برای این آئینه اقتصادی کشور در دولت و مجلس وجود ندارد. این در حالی است که تنها فرابورس، ارزشی معادل ۴۲۰هزارمیلیاردتومان دارد اما در گوشه‌ای مهجور مانده است.
حجم نقدینگی ۱۲هزارمیلیارد عنوان می‌شود اما هیچ بدهی مدونی برای جایش در بورس نیست نمی‌شود. این‌ها تنها حکایت ازاین دارد که کارکردهای شگفت‌انگیز بازار سرمایه برای کارشناسان و متولیان بازار مشخص نیست. مدیرعامل هلدینگ امید، با اشاره به اینکه بازار قبلا نیز این بسته‌های حمایتی را آزموده است، گفت: «اندک‌هنگام چگونگی قابلیت اجرایی این بسته‌ها هیچ بخشی سختی به میان نیامده و همین امر سبب شده تا حتی بسته‌هایی نظیر خروج غیرتومی، چشم‌انداز مثبتی به بازار ندهد. این بسته‌ها تنها توانسته‌اند جلو حرکت رویه‌پایان بازار را بگیرند چرا که مثلا اجرایی و عملیاتی‌شدن این بسته‌ها در گرو نتایج مثبت مذاکرات ژنو است. به نظر من، بسته حمایتی خروج غیرتومی از رکود، زمانی می‌تواند به‌درستی اجرا شود که تالو تحریم‌ها بشکند و با بازشدن فضای سیاسی و به‌دنبالش اقتصادی در کشور، قادر به اجرای سیاست‌های باثبات و بلندمدت در بخش‌های مختلف صنعت، پتروشیمی، نفت، گاز، معادن و… باشیم».

مدیرعامل هلدینگ امید با اشاره به اینکه متأسفانه در این بسته‌های حمایتی راهکارهای عملی دیده نشده است مطرح کرد: «آنچه در خصوص بازار سرمایه در این بسته‌ها مطرح شده،تأمین مالی بلندمدت، است، اما از مصادیق رسیدن به آن و چگونگی اجرایی و عملیاتی‌شدنش هیچ حرفی به میان نیامده است. بسته رفع موانع تولید نیز به‌طور حتم برای صنعت و اقتصاد ما حیاتی است به شرطی که بتوان آن را عملیاتی کرد حتی راهبردهای بازار سرمایه هم که اخیرا تشریح شده تنها به وظایف سازمان پرداخته و بورس را منتزع از اقتصاد دیده است. این در حالی است که بورس، جدای از اقتصاد نیست و هرگاه تحولی در اقتصاد رخ دهد، به‌سرت تأثیرش در بازار سرمایه رخنمایی خواهد کرد. اما نکته جایزه‌ای اینجاست که تئوری‌های اقتصادی تا قبل از اجرایی‌شدنش هیچ تأثیری بر جای نخواهند گذاشت».

احمدزاداصل، با اشاره به اینکه اعلام سیاست‌های باثبات و بلندمدت در صنایع مختلف مانند نفت و گاز و واسطه‌گری‌های مالی نیاز بازار امروز است، تشریح کرد: «ارایه بسته‌های گوناگون و شعارهای حمایت‌گونه، راهگشای بازار امروز ما نیست. این اقدامات تنها می‌تواند از التهاب بازار بکاهد. ادگی آن را کنترل کرده و از افش جلوگیری کند»

ادامه در صفحه ۶

شرق، مهدی درویش‌خان: نام سعید لیلاز: یادآور انتقادهای تندتیز او از سیاست‌های اقتصادی سالیان گذشته است، اقتصاددانی که همواره نسبت به خردشدن محرومان زیربار سیاست‌های اقتصادی هشدار می‌داد و چهره در هم می‌کشید: مردی که حالا در هیبت مدافع سیاست‌های اقتصادی دولت یازدهم ظاهر شده و با تمام اعتقاد، از درستی سیاست‌های یک‌سال گذشته دولت روحانی دفاع می‌کند.
با او به گفت‌وگو نشستیم تا این بار نه به‌عنوان اقتصاددان منتقد که به‌عنوان یک اقتصاددان حامی دولت یازدهم، چنودچون سیاست‌های دولت در حوزه اقتصاد را مرور کنیم و ببینیم به‌نظر سعید لیلاز چه اتفاقی در اقتصاد ایران از یک‌سال گذشته افتاده که این اقتصاددان و روزنامه‌نگار همیشه منتقد را بدل به مدافع سیاست‌های اقتصادی روحانی کرده است. آنچه در ادامه می‌خوانید مشروح گفت‌وگو با سعید لیلاز است.

● **اگر بخواهیم کارنامه اقتصادی دولت در یک‌سال گذشته را از ناگامی‌های آن مرور کنیم، شما کدام بخش از سیاست‌های اقتصادی دولت در سال گذشته را ناموفق می‌دانید؟**

الان باید قضاوت درباره ناموفق‌بودن دولت زود است؛ اما درباره موفق بودن دولت می‌شود قضاوت کرد. دولت در یک‌سال گذشته موفق شده است در حوزه اقتصاد، در حوزه سخت‌افزاری (کمی) و نرم‌افزاری (کیفی) پیشرفت کند؛ نمونه آن هم اینکه در بخش کمی اقتصاد، بیشترین سقوط نرخ تورم در تاریخ مکتوب اقتصاد ایران در این دولت اتفاق افتاده است، یعنی نرخ تورم از بیش از ۴۴درصد به زیر ۱۴درصد رسیده است.

● **منظور تان تورم نقطه‌به‌نقطه است دیگر؟**

بله. البته این صفت نقطه‌به‌نقطه و امثالهم واقعا اهمیت ندارد؛ در علم اقتصاد مقایسه هر شاخص کمی با مدت مشابه سال قبلس امکان‌پذیر و علمی است؛ غیراز این هرچه باشد غیرعلمی است. بررسی کارنامه دولت نشان می‌دهد که، موفق شده نرخ تورم را به پایین‌ترین درجه سقوطش برساند؛ این اتفاق فقط در حوزه اعداد مهم نیست؛ چون مثال ما بیشتر در طبقه‌های متوسط زندگی می‌کنیم، هیچ حس روشنی از این اعداد نداریم؛ اینها برای ما یک مشت عدد و رقم هستند؛ اما برای محرومان حقیقت زندگی هستند که باعث خردشدن آنها می‌شود. واقعیت عینی اقتصاد ایران این است که وقتی دولت یازدهم تشکیل شد، نرخ تورم ۴۴درصد بود، ولی نرخ تورم مواد غذایی به حدود ۶۰درصد می‌رسید.

● **یعنی تورم در مواد غذایی با تورم متوسط، متفاوت بود؟**

بله، تورم در بخش مواد غذایی نزدیک ۱۵درصد بیشتر از تورم متوسط بود. من در پژوهشی که انجام دادم متوجه شدم که قدرت خرید طبقه کارگر ایران در پایان سال ۹۲ به حدود اوایل دهه ۱۳۸۰ سقوط کرده، یعنی قدرت خرید طبقه کارگر در این سال ۴۰درصد کمتر از سال ۸۹ بوده است.

● **این قدرت خرید را چطور باید افزایش داد؟**

هرگونه رسیدگی به طبقات محروم مستلزم این است که نرخ تورم پایین نیاید و نرخ رشد اقتصادی بالا برود. من راه دیگری غیر از این نمی‌شناسم و قبول ندارم.

● **آیا این اتفاق در سال اول دولت روحانی افتاده؟**

نرخ تورم مواد غذایی در سال آخر دولت احمدی‌نژاد به ۶۰درصد رسیده بود؛ درحالی‌که قدرت خرید طبقه کارگر به اوایل دهه هشتاد و قدرت خرید کارمندان به اواخر دهه ۷۰برگشته بود. این یعنی سقوط آزادی که در قدرت خرید مردم در دولت احمدی‌نژاد اتفاق افتاد و در تاریخ اقتصاد ایران بی‌همناست.
سالی ۱۱ تا ۱۲درصد کاهش خرید اقشار فرودست اتفاق می‌افتاد که یک سقوط عجیب بود؛ این سقوط درحالی رخ می‌داد که واردات خودرو سواری در سال ۹۲ چندبرابر سال ۹۱ بود و همینطور سال ۹۱ چند برابر سال ۹۰ بود.
● **خواهید بگویید شفاف‌طبقی‌تان در این مدت بیشتر شد؟**

بله جامعه کاملا به لحاظ اقتصادی دوقطبی شده در این شرایط که تعداد مراجعه بیماران سرطانی به مراکز درمانی نصف شده و مصرف سرانه شیر ۴۰ تا ۲۰درصد کاهش پیدا کرده و ما در آستانه یکفروپاشی اجتماعی بودیم، دولت یازدهم تشکیل شد و کارش را شروع کرد.

● **دولت برای تغییر این ارقامی که می‌گویید چه کار کرده است؟**

نرخ تورم از ۴۴درصد رسیده به ۱۴درصد اما درون این، نرخ تورم مواد غذایی از حدود ۶۰درصد تقریبا به صفر رسیده یعنی حرکتی که کاملا معطوف کمک به فقیرترین اقشار مردم است، یعنی دولت در سال گذشته بیشترین تلاش را کرده تا مواد غذایی، کمترین افزایش قیمت را داشته باشند و دسترسی اقشار فقیر به موادغذایی راحت‌تر و کم‌هزینه‌تر باشد. در مراد ۱۳۹۲ اگر کسی فقط کمی گوشتش را به سمت پایین تیز می‌کرد صدای خردشدن استخوان میلیون‌ها ایرانی زیر تورم را می‌توانست بشنود؛ تومی که خوشبختانه امروز بعد از یک‌سال فعالیت دولت یازدهم تقریبا زایل شده است. حقیقت این است که بر اساس قوانین اقتصادی، وقتی درآمد افزایش پیدا می‌کند سهم موادغذایی در الگوی مصرف و سبد خاناور کاهش می‌یابد و وقتی درآمد کاهش پیدا می‌کند سهم موادغذایی در سبد خاوار افزایش می‌یابد یعنی نسبت تیز گزنی از آن است، باید صرف سیرشدن خاناور شود، تورم این حرف این است که در نیمه سال ۹۲ احتمالا نرخ تورم برای طبقات محروم در جامعه ایران مثلا در روستاها شاید صددرصد بوده؛ چنین چیزی در یک‌صدهال اخیر دیده نشده است.

● **دلیل چنین اتفاقی چه بوده؟**

به دلیل اینکه سهم مواد غذایی در تورم ۴۰ یا ۵۰درصد بیشتر از متوسط تورم است. اگر این اعداد درست باشد، کاهش عجیب را نشان می‌دهد، این سوال پیش می‌آید که دولت در یکسال گذشته چطور و با صرف چه هزینه‌ای توانسته اینقدر تورم مواد غذایی را کاهش دهد؟ اولاً اینکه نرخ تورم به شدت پایین آمده و علت اینکه تورم کاهش پیدا کرده هم چیزی جز برقراری انضباط مالی نیست.

● **بعضی‌ها سنگین سال‌های اخیر فقط به دلیل نداشتن تقاضای مالی به وجود آمد؟**

اقتصاد

در گفت‌وگو با «شرق» مطرح شد

ارزیابی لیلاز از کارنامه یکساله دولت

عکس: عباس کوثری، شرق

● **در یک سال گذشته فشار دولت برای کنترل تورم باعث تعمیق رکود در کشور شده است، آیا تداوم این سیاست ممکن و اصلا مفید خواهد بود؟**

رییس کل بانکمرکزی اخیرا اعلام کرد ما نمی‌خواهیم این سیاست را ادامه بدهیم؛ توجه داشته باشید که وقتی شما به شرایط فوق بحرانی برخورد می‌کنید ممکن است در ابتدا ترمز قطار را بی‌محالیا بکشید ولی به محض اینکه شرایط بهتر شد، کمی کنترل‌شده‌تر زمام این قطار را رها می‌کنید. امروز با وجود اینکه نرخ تورم ۱۴درصد شده دولت باز ادعایی، که می‌خواهد تورم را در همین سطح نگه دارد، ندارد؛ کفی است همین‌قدر نگه دارد و به قول شما فشار ادامه بدهد که بگویند تورم کاهش پیدا کرد و تشویقش کنند، اما سیاست دولت این نیست که با فشار برای ثابت‌نگه‌داشتن تورم به رکود دامن بزند و مانع رشد اقتصاد و صنعت و تولید در کشور شود؛ بنابراین دولت به‌روزی در سیاست‌های انقباضی پولی تجدیدنظر را به‌درستی انجام دهد.

● **اگر دولت سیاست‌های انقباضی را رها کند، آیا دوباره شاهد آشفته‌گی بازار نخواهیم بود؟**

تعارف که نداریم؛ هروقت دولت کنترل خودش را بردارد ممکن است آشفته‌گی به‌وجود بیاید، اینطور نیست که بگوییم چون دولت احمدی‌نژاد بوده حتما آشفته‌گی به وجود می‌آید اما چون دولت روحانی است این اتفاق نخواهد افتاد، اما موضوع این است که سیاست دولت فعلی در روپروشدن با این مسایلی فرق می‌کند و هوشمندانه‌تر است. باید توجه داشت برای جلوگیری از چنین آشفته‌گی، بانکمرکزی باید ماموریت خود را به‌درستی انجام دهد.

● **چه ماموریتی؟**

مهم‌ترین ماموریت بانک‌های مرکزی در تمام دنیا پیداکردن بهترین روش تلفیق بین نرخ رشد تورم و نرخ رشد اقتصادی است، این هم در ظرف زمان و هم در ظرف مکان یکسان نیست. دولت‌ها باید دایما این را تنظیم کنند در همین بسته خروج از رکود اقتصادی یک نکته بسیار جالب توجه‌اند شده که تاکنون هیچ دولتی به آن ادعان نکرده بود. آن هم اینکه سیاست تعیین نرخ بهره یک سیاستی نیست که بنشینیم سر سال برای آن تصمیم‌گیری کنیم، ممکن است هفته‌ای یکبار لازم باشد این کار را انجام دهیم. مهم این است که ما بهترین تلفیق را بین سیاست‌های پولی و سیاست‌های رشد اقتصادی انجام دهیم که به بهترین نقطه برسیم من فکر می‌کنم بین ۱۵ تا ۲۰درصد در حوزه تورم و بین شش تا هفت‌درصد در رشد اقتصادی در ایران این نقطه تعادل ماست؛ بالاتر از این، شتاب تورم وحشتناک خواهیم داشت و پایین‌تر از این، رکود خواهد بود. الان به نظر می‌رسد که مردم ترجیح می‌دهند پول‌هایشان را در بانک به‌صورت سپرده طولانی‌مدت نگه دارند، تا جایی که من می‌دانم بانک‌ها بعضا با مازاد منابع روپرو هستند که معنی آن این است که دولت باید نرخ بهره را پایین بیاورد. اگر بهره بانک‌ها کاهش یابد که از نرخ تورم کمتر می‌شود و اینطور مردم رغبتی به سرمایه‌گذاری در بانک نخواهد داشت. فرق تورم نقطه‌به‌نقطه با تورم متوسط این است که وقتی تورم نقطه‌به‌نقطه شما پایین‌تر از مقدار تورم متوسط است یعنی تورم رو به کاهش است و وقتی بالاتر از تورم متوسط است یعنی تورم رو به افزایش است؛ الان نرخ تورم متوسط بسیار بالاتر از تورم نقطه‌به‌نقطه است، معنی این حرف این است که تورم در کشور ما به‌شدت در حال کاهش است و دولت هم نمی‌خواهد این را به زیر ۲۰درصد برساند. پس تورم نقطه‌به‌نقطه هم که الان ۱۴درصد است باید به ۲۰درصد برسد تا آن از رکودی که نگرانش هستیم فاصله بگیریم و به یک نقطه تعادل منطقی میان رکود و رشد اقتصادی برسیم. به این ترتیب نرخ بهره بانکی در قیاس با تورم آنقدر پایین نخواهد آمد که سرمایه‌گذاری در بانک‌ها توجیه نداشته‌باشد.

● **چطور این اتفاق ممکن خواهد بود؟**

اگر دولت تورم نقطه‌به‌نقطه را از ۱۴ به ۲۰درصد برساند و ۱۲ماه آن را نگه دارد، یعنی نرخ تورم متوسط در کشور ۲۰درصد شده است؛ برای همین من معتقدم که سیاست‌های دولت بعد از این باید کمی انبساطی‌تر باشد.

● **در سال ۹۲ دولت احمدی‌نژاد سیاست‌های انبساطی داشت و رشد نقدینگی نیز در کشور حدود ۲۵درصد بود که نتیجه‌اش تورم سنگین آن سال بود، آیا این خطر دولت روحانی را تهدید نمی‌کند؟**

بر اساس قانون فیشر مابه‌التفاوت رشد نقدینگی با رشد اقتصادی تورم را به دست می‌دهد، بخش مهمی از تورم سال ۹۲ تا اینکه ناشی از رشد نقدینگی باشد بلکه ناشی از کاهش رشد اقتصادی بود؛ یعنی طرف عرضه کل پایین آمد. این رابطه بین عرضه کل و تقاضای کل اگر تغییر پیدا کند تورم به وجود می‌آید؛ یعنی تورم اینکه با تقاضا بالا برود و عرضه ثابت باشد یا اینکه تقاضا ثابت باشد و عرضه کاهش پیدا کند. هر دو اینها به تورم منجر می‌شود که در مورد تورم سال ۹۲ موضوع این بود که تقاضای کل افزایش پیدا نکرده بود اما به‌واسطه ضعیف‌شدن بخش تولید در کشور عرضه کل کاهش پیدا کرده بود.

● **چقدر تجربه کاری که دولت یازدهم در یک سال گذشته داشته در دولت‌های قبلی هم بوده است؟**

شرایطی که الان در اقتصاد ایران داریم و شرایطی که یک سال پیش داشتیم بی‌سابقه است.

● **کارهای هم که دارند انجام می‌دهند بی‌سابقه است یا تکرار تجربه دولت‌های قبل است؟**

بسیار بسیاری بی‌سابقه است، تنها دوره‌ای که در تاریخ مکتوب اقتصاد ایران، ما رکود اقتصادی درونی داشتیم سال ۱۳۳۷ تا ۱۳۴۰ بود که ما فقط کاهش رشد داشتیم ولی تورم نبود، اما در اواخر دولت احمدی‌نژاد نه تنها تورم داشتیم بلکه رشد اقتصادی ما منفی بود. رکود یعنی شش ماه فقدان رشد اما حقیقت این است که آنچه اتفاق افتاد فقدان رشد نبود، بلکه سقوط آزاد اقتصاد بود.

● **نتیجه آن چه بود؟**

نتیجه آن، این شد که الان حجم اقتصاد ایران ۱۱درصد کوچک‌تر از سال ۱۳۹۰ است، ۱۱درصد در حجم اقتصاد یک کشور رقم بسیار بزرگی است.

● **چطور باید این شرایط را اصلاح کرد؟**

معتقد اول باید فهمان را در حوزه اجتماعی و اقتصادی مشترک کنیم. من اواخر سال گذشته در چندین جاسخ‌نرانی کردم و گفتم ما باید حداقل دستمزد را بیش از ۲۰درصد اضافه کنیم؛ چرا که هم ساختار اجتماعی بسیار شکننده شده و شرایط از تحمل طبقه کارگر و حقوق‌گیر خارج شده بود و هم اینکه اگر ما نتوانیم قدرت خرید طبقه کارگر را اصلاح کنیم این رکود حل نمی‌شود. حق نباید از نبعات افزایش حقوق کارگران و کارمندان برتسیم چون واقعا تبعاتی ندارد. هر کسی می‌گوید افزایش حقوق کارگران باعث تورم می‌شود دروغ می‌گوید و اشتباه می‌کند. تورم نتیجه به‌هم خوردن عرضه و تقاضای کل است؛ خلاصه کلام…

● **یعنی افزایش حقوق روی تورم تأثیر منفی نمی‌گذارد؟**

حقوق کارگران انجام‌کننده کار می‌تونی بگذارد که تولید را از اقتصادی رو به به سود بودن برای کارفرماها بیندازد، البته وقتی سهم حقوق کارگران در قیمت تمام‌شده بین هفت تا ۱۵درصد است شما اگر یک سوم حقوق کارگر را اضافه کنید فقط سه‌درصد قیمت تمام شده بالاتر می‌رود، یعنی اگر ما اینگین سهم حقوق کارگر در قیمت تمام شده ۱۰درصد باشد در افزایش ۲۰درصدی حقوق آنان، تنها سه‌درصدی قیمت تمام شده کالاها اضافه می‌شود؛ که اگر رشد اقتصادی داشته باشیم این سه‌درصد هم اثرش در بهبود بهره‌وری جذب شده و اثر آن در قیمت فروش صفر می‌شود. متأسفانه کسی به این حرف‌ها گوش نمی‌دهد.

● **نگرانی منتقدان دولت آقای روحانی این بود که مبدا این دولت و سیاست‌های آن در بین مردم به سیاست‌های کارگزارانی‌ها شهرت یافته، باعث فشار بیشتر به مردم شود؛ این نگرانی تا چه حد درست است؟**

ما با یادآوری خاطره شعار عدالت و تصور عدالت‌گرایی آقایی که این شعارها را می‌دادند، وحشت‌زده می‌شویم. فکر می‌کنم زیر این آسمان کودی برآی رسیدگی واقعی به زده محرومان راهی بهتر از کاهش تورم و افزایش سرعت رشد اقتصادی وجود ندارد. تنها فشار توری روی فقیرترین توده‌های مردم است؛ باید توجه داشت وقتی رشد اقتصادی اتفاق می‌افتد اولین حرکت این است که اشتغال ایجاد می‌شود و نفع این ایجاد اشتغال در درجه اول شامل محرومان می‌شود؛ چون آنها هستند که این مشاغل را پر می‌کنند؛ آنها هستند که نگرانی و دغدغه شغل پیدا کردن دارند؛ چنانکه وقتی رکود هم ایجاد می‌شود اولین قربانیان هم گروه‌های محرومان و فرودستان هستند. متأسفانه ما در حال حاضر خلودامه‌ای را داریم که هیچ‌کدام از اعضای آنها شاغل نیستند؛ باید توجه داشت اگر رشد اقتصادی اتفاق بیفتد و ما یکی از اعضای این خانوار را شاغل کنیم به معنای این است که درآمد این خانوار را از صفر به بی‌نیاحت تغییر داده‌ایم. پس همچنان می‌گویم که سیاستی پایدارتر و مفیدتر از کاهش تورم برای کمک به محرومان وجود ندارد. ● **پارانه نقدی با هدف کمک به محرومان طراحی و اجرا شد؛ از ارزیابی پارانه این بارانه که بکنریم، به نظر شما تداوم پرداخت پارانه نقدی به واسطه سخت‌کردن کنترل نقدینگی و تورم برای دولت، خود موجب لطمه‌زدن به محرومان نمی‌شود؟**

بدون شک پارانه به محرومان لطمه می‌زند؛ اما بداتنا باشد پارانه به این دولت به ارت رسیده است. ● **نمی‌شود از دست این اربت راحت شد؟**

من معتقدم یکی از دستاوردهای بسیار خوب دولت در یکسال گذشته همین کنترل پارانه‌ها بوده. پارانه شبیه بومی در ساختار اقتصاد جمهوری اسلامی شده بود که می‌توانست همیشه‌چیز را خراب کند. دولت یازدهم با توجه به مشرووعیتی که به دست آورده بود و آرامشی که در کشور حاکم شد، موفق شد در عین افزایش نسبی درآمد‌های حاصل از افزایش قیمت حامل‌های انرژی بتواند مقدار پارانه نقدی را ثابت نگه دارد.

ادامه در صفحه ۶

خبر

وزیر دادگستری: به رای

پرونده «گرسنت» اعتراض می‌کنیم

● **تسنیم:** وزیر دادگستری گفت: به حکم دادگاه اعتراض می‌کنیم زیرا امکان واخواهی وجود دارد. این پرونده در مرحله ابتدایی است و ما در حال پیگیری هستیم. حجت‌الاسلام مصطفی پورمحمدی در پاسخ به سوال دیگری مبتنی بر اینکه آیا اخبار منتشرشده درباره جریمه ۱۸میلیارددلاری ایران در پرونده گرسنت صحت دارد، گفت: فعلا گام اول و مرحله اول است که باید تلاش‌های حقوقی را افزایش دهیم و درباره مبلغ نیز حرفی نمی‌زنیم.

بدهی دولت به بانک‌ها ۸۵هزار میلیارد تومان

● **فارس:** براساس آخرین گزارش‌ها، بدهی بانک‌ها به بانکمرکزی در خردادماه سال جاری با ۲۳/۸درصد افزایش نسبت به خرداد سال گذشته و ۱۰/۲درصد رشد نسبت به اسفند سال ۹۲ به ۶۵هزار و ۹۸میلیاردتومان رسیده است، بدهی بخش دولتی در خردادماه سال جاری نسبت به اسفندماه با ۱۲/۵درصد رشد به ۸۵هزار و ۲۵۱میلیاردتومان رسیده که از این میزان ۸۱هزار و ۸۲۷میلیاردتومان بدهی دولت و سه‌هزار و ۱۳میلیاردتومان بدهی شرکت‌ها و موسسات دولتی است.

شرط بانکمرکزی برای افزایش وام مسکن

● **فارس:** مشاور وزیر و طراح صندوق پس‌انداز مسکن گفت: بانکمرکزی مشکلی با افزایش سقف تسهیلات مسکن ندارد به شرط آنکه دولت منابع آن را تأمین کند. حسین عبده‌نبری‌تری اظهار کرد: درخواست وزارت راه و شهرسازی، افزایش سقف تسهیلات خرید مسکن تا ۶۰میلیون تومان بود اما ظاهرا بانکمرکزی رقم ۶۰میلیون تومان را پذیرفته است.

کاز مایع برای دومین بار در سال ۹۳ گران شد

● **تسنیم:** در توزیع روز گذشته سیلندرهای ۱۱ کیلوپی گاز مایع در روستاها و شهرهای شمالی استان تهران، این حامل انرژی با افزایش پنج‌هزارریالی نسبت به قیمت گذشته آن که فروردین‌ماه سال جاری با مصوبه دولت افزایش یافته بود به مردم فروخته شد.

جزییات عبور ۷ کلانشهر از وضعیت قرمز آبی

● **مهر:** قائم‌مقام وزیر نیرو با تشریح جدیدترین وضعیت آب‌رسانی به کلانشهرها از خروج هفت‌شهر بزرگ کشور از وضعیت پایدار آبی خبر داد و گفت: درباره آب‌رسانی به تهران در پاییز امسال نگرانی وجود دارد و اصفهان و کرمان نیز هم‌اکنون در وضعیت قرمز قرار دارند. ستار محمودی گفت: در حال حاضر از بیش از هزار و ۲۰۰ شهر کشور که از سوی مرکز آمار ایران اعلام شده است، حدود ۵۰۰شهر در وضعیت سربمسر به لحاظ منابع آبی قرار دارند که با خشکسالی و گرمای هوا نیازمند مراقبت بیشتری هستند.

ایران خریدار برق روسیه شد

● **مهر:** معاون وزیر نیرو با تشریح شرایط واردات ۵۰۰هکتواکات برق از روسیه از آغاز مذاکرات با جمهوری آذربایجان برای ستکرون شبکه برق ایران با روسیه خبر داد و گفت: توافقی‌های اولیه با جمهوری آذربایجان انجام گرفته است. هوشنگ فلاحتیان درباره توافق انجام‌شده با روسیه به منظور تهاات نفت و برق، گفت: مذاکرات با روسیه به منظور توسعه مبادلات برقی بین دو کشور آغاز شده اما تاکنون هیچ‌گونه قرارداد واردات برق از روسیه با این کشور امضا نشده است.

روزانه ۱۹هزار فقره چک برگشت می‌خورد

● **نسیم:** عزت‌الله یوسفیان ملا، عضو ناظر مجلس در ستاد مبارزه با مفاسد اقتصادی خبر داد: در کشور روزانه ۱۹هزار فقره چک برگشت می‌خورد که این امر به آن معنی است که روزانه حدود ۱۹هزارنفر مال‌باخته‌می‌شوند.

بازار ۰ پنجشنبه ۲۳ مرداد	
طلای سکه +	قیمت
طرح جدید	۹۵۴۷۰۰
طرح قدیم	۹۵۴۰۰۰
نیم	۴۷۹۰۰۰
ربع	۲۶۸۰۰۰
گرمی	۱۷۴۰۰۰
گرم ۱۸ عیار	۹۷۷۶۵
اونس + (دلار)	۱۳۱۷
قیمت انواع سکه و طلا در بازار رسمی	قیمت در ساعت ۱۸
ارز +	قیمت(تومان)
دلار آمریکا	۳۱۲۲
یورو	۴۱۸۰
پوند	۵۲۲۰
درهم	۸۵۲
نرخ انواع ارز در صرافی‌های مجاز تهران	